א [מיי׳ פ״ו מהל׳ נחלות הל׳ יב טוש״ע חו״מ חי׳

רפג סעי׳ בן:

כשג ב מיי פ״ד מהלי

עבדים הלכה ז: עבדים הלכה ז: קעד ג מיי פ"ג מהל"

ממג עשין על: קעה ד מייי שם הלי טו: קעו ה מייי שם הלי יד: קעו ו מייי פ"ד מהלי ענדים הלכה ב

סמג עשין פה: ז מיי' פ"ג י

ופ"י שם הלכה יא סמג

עשין מח טוש"ע אה"ע סי

לו סעיף ג:

קעם חטימיי פ״ד

האנטות הלכה יג:

אישות הלכה

עבדים

קעח

גניבה הלכה יב

יח.

א) נזיר סא. ב) ספרי יו) נדר סנוג, כ) ספרי פ' ראה פסיקתא פ' ראה, ג) ["ובמיתת האדון" ליתא בספרי. ושם איתא ובגרעוו בספרי, ושיין רש״ש], ד) לעיל בסף. ועיין רש״ש], ד) לעיל ד:, ד) [מכות ב: ע״ש], ו) מכילתה פ׳ משפטים ת) [בכת"י נוסף: אילימא], ט) כתובות מח. פד. ב"ה בכורות נב: סנהדרין יבמות קא. ב"ב ק:, י) מכילתה פרשת משפטים פרשה ג לקמן מה., כ) [בדפו"ר: ואפילון, ובס"ח: והכתובן. נכש יו. והכתוב], [בדפו"ר: היולאת], [בדפו"ר: קידושיה]. ם) [שייך לע"ב], ע) [ב"ב שם], פ) [ל"ל רוח חכמים ב) [ל"ל רוח חכמים הימנו שלא ישלם בטה מחם נוובה כו"ו. לעה תחת טופה כון, 2) [וע"ע חוס' ב"ב קמט. ד"ה מגמרן, ק) [בדפו"ר: ימכר], ר) ["עליה" ליתא נדפו"ר. וגם לא נוסף ע"פ הרש"ל, ונדפו"ו כתוב בגליון ל"ל, פרנסתה עליה דאב והשתא],

כל הנך איתנהו בה: כגון שיעדה. ותו לא נפקא בהני אלא בגט:

הילכתא. הלכות אמה העבריה ואם

רלתה לנאת בא' מאלו בלא גט תנא

קמ"ל: ולא בכפילו. אם יש לו לשלם

את הקרן ואין לו ממה לשלם הכפל

אינו נמכר: בוממו. אם העיד בחבירו

שגנב והחם ואין לו במה לשלם אינו

נמכר: בגניבתו כיון שנמכר פעם

אחת שוב אינו נמכר. קס"ד ונמכר

בגניבתו משמע ליה ונמכר פעם אחת

ולא שתי מכירות: כאן בגניבה אחת

כחן בשתי גניבות. בגניבה חחת פעם

אחם דאם אינו שום כל גניבחו אינו

נמכר בשביל חליה ולכשיולא ימכר

משום חליה והאי דקתני ונמכר ונשנה

בשתי גניבות י אפילו לא עמד בדין עד

שגנב שתיהם ואינו שוה אלא דמי

האחת נמכר וחוזר ונמכר דכל חדא

וחדא קרינן ביה ונמכר בגניבתו: טובא

משמע. אם עמד על שתיהן בדין א'

כולן קרינן ביה בגניבתו כדכתיב

(יונה ד) ובהמה רבה וגו' והדגה אשר

ביאור (שמות ז): אלא כאן באדם

אחד. שעמד בדין בבת אחת אינו

נמכר ונשנה אפילו בגניבות הרבה

דהוה דומיא דאחת טהכתוב הוציאה

בלשון יחיד אבל בשני בני אדם

שמעמידים אותו שתי פעמים בדין

נמכר בשביל כל אחת ואחת והוא

הדין אם גנב ועמד בדין ונמכר וחזר

וגנב משינה חפשי חוזר ונמכר: ה"ג

מ"ר גניבו אלף ושוה ה' מאום נמכר

וחוזר ונמכר גניבו ה' מחות ושוה

אלף אינו נמכר כלל: כנגד ממכרו.

לא פחות ולא יותר: בהא זכנהו ר"א

לרבנן. יש לו פתחון פה ונלחון

במחלוחת זה: ולא חליו. כי השתח

ששוה שכר עבודת שש שנים פי שנים

בגניבתו ואין עליו לעבוד אלא חליין:

מאי נינהו. ה"ד בעל כרחו דעבריה

טפי מעברי אי למימרא דאי לית ליה

גירעונה כתבינן ליה שטרא על דמיה

ותתנם לו כשתשיג ידה מנא לן הא

איהו נקיט מרגניתא גופה המשועבד

לו ואנן יהבינן ליה חספא: בע"כ דאב. אם יש לו כופין אותו ופודה

אותה: ומני. הא דקתני אינה נמכרת

ונשנית: מוכר אדם בתו לאישות

ושונה. קיבל בה קידושין ונתארמלה

או נתגרשה מן האירוסין חוזר

ומקדשה לאחר וכסף קידושיה שלו

אם לא בגרה: לשפחות ושונה. מכרה

וילאה בשש או ביובל או במיתת

האדון ועודה קטנה חוזר ומוכרה אבל

מיונאה בסימנין לא דאפילו לא מכרה

מעולם והביאה סימנין אינו מוכרה

כדתניא במסכת ערכין (דף כט:) יכול

ימכור אדם את בתו כשהיא נערה

אמרת ומה מכורה כבר יולאה עכשיו

שאינה מכורה אינו דין שלא תמכר: לאישות אחר שפחות. מוכרה

בקבלת קידושין אחר שמכרה לשפחות וילתה וחזרה אליו: אבל [לא] לשפחות

אחר אישום. קיבל י קידושין וחזרה אליו שנתארמלה אין חוזר ומוכרה

לשפחות ולקמיה ילפי׳ לה: ובפלוגחא דהני תנאי. כלומר קמיפלגי ת״ק

הנהות הגר"א

[א] גמ' גניבו אלת ושוח ה' מאות נמכר וחוזר ונמכר. נ"ב גי' הרמנ"ס ואינו חוזר ונמכר וכ"ה במכילתא והיא גירסא נכונה מאד:

מוסף תוספות

א. ותירץ ר״ת דהתם כיון שעשה לו העכו"ם חסד שהלוה לו יעשה עמו חמד עשה עמו חסד כשהפקידם אצלו אין צריך להחזיר לבניו. מוס' נ"כ חמוי ד"־ ב"ב קמט. ד"ה מגמרי. ב. דכיון דבמלוה דליכא עבודא יש לו להחזי כל שכן בפקדון שהוא בעיז ואיז שליחות יד בו אדרבא טפי מסתברא דבפיקדון דברשותיה דמריה איתא יחזיר. שיטה לא נודע למי. ג. [אבל] כשהורתו ולידתו שלא בקדושה אמרינן דרוח חכמים נוחה הימנו דלא אתי למיחלף בישראל נמור ולומר דיש לו חייס. תוס' הרח"ש. ד. אפי׳ גנב הכל מאיש אחד והעמידו שס. ה. דבגניבתו משמע חדא גניבה ולא שתי גניבות מדלא כתיב בגניבותיו. תוס' הרא"ש.

ולידמו בקדושה. היכא דלידתו של בן בקדושה מיחלף בישראל גמור: מ"ט לה המר כרבה. דיליף לה מוחשב עם קונהו: משה"כ בהמה העבריה. לקמיה בעי לה: ואינה נמכרת ונשנית. לקמי׳ יליף ליה: בעל כרחו. לקמיה מפרש ליה: יחירה עליו אמה העבריה. אלמא

קא שכיב קאמר רבא היכי ליקנינהו רב מרי להנהו זוזי וכו' משמע דרבא וכאן שהורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה לעשו נתתי את הר שעיר ×ודלמא ישראל

רב חייא בר אבין א"ר יוחנן שעובד כוכבים יורש את אביו דבר תורה דכתיב יכי ירושה מומר שאני אלא מהכא בכי לבני לום נתתי את ער ירושה ורב חייא בר אביז מאי מעמא לא אמר כרבא מי כתיב יוחשב עם קונהו ולא עם יורשי קונהו ורבא מאי מעמא לא אמר כרב חייא בר אבין משום כבודו דאברהם שאני: ייתנו רבנן יש בעברי שאין בעבריה ויש בעבריה שאין בעברי יש בעברי שהוא יוצא בשנים וביובל יובמיתת האדון מה . שאין כן בעבריה ויש בעבריה שהרי עבריה יוצאה בסימנין ואינה נמכרת ונשנית ומפדין אותה בעל כורחו מה שאין כן בעברי: אמר מר יש בעברי שאין בעבריה ורמינהי סיתירה עליו אמה העבריה שקונה עצמה בסימנין אמר רב ששת יכגון שיעדה יעדה פשימא גיטא בעיא מהו דתימא לא ליבטלה הילכתא מינה קמ"ל אי הכי אמאי יוצאה בסימנין ה"ק אם לא יעדה יוצאה אף בסימנין: ואינה נמכרת ונשנית: מכלל דעבד עברי נמכר ונשנה והתניא יבגניבתו יולא בכפילו ∞בגניבתו ולא בזממו בגניבתו כיון שנמכר פעם אחת שוב אי אתה רשאי למוכרו אמר רבא לא קשיא כאן בגניבה אחת כאן בשתי גניבות א"ל אביי בגניבתו מובא משמע אלא אמר אביי לא קשיא יכאן באדם אחד כאן בשני בני אדם ית"ר הגניבו אלף ושוה חמש מאות נמכר [א] וחוזר ונמכר גניבו חמש מאות ושוה אלף אינו נמכר כלל ר' אליעזר אומר אם היה גניבו כנגד ממכרו נמכר ואם לאו אינו נמכר אמר רבא בהא זכנהו ר"א לרבנן דמאי שנא גניבו חמש מאות ושוה אלף דאין נמכר "דנמכר כולו אמר רחמנא ולא חציו ה"נ נמכר בגניבתו אמר רחמנא ולא נמכר בחצי גניבתו: ומפדין אותה בעל כרחו: סבר רבא למימר בעל כרחיה דאדון א"ל אביי מאי ניהו® דכתבנא ליה שמרא אדמיה אמאי נקים מרגניתא בידיה יהיבנא ליה חספא אלא אמר אביי יבעל כרחיה דאב משום פגם משפחה אי הכי עבד עברי נמי נכפינהו לבני משפחה יםשום פגם משפחה הדר אזיל ומזבין נפשיה יים ה"נ הדר אזיל ומזבין לה הא קתני אינה נמכרת ונשנית ומני ר"ש היא דתניא ימוכר אדם את בתו לאישות ושונה ילשפחות ושונה מילאישות אחר שפחות ואבל לא לשפחות אחר אישות רש"א כשם שאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות כך אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר שפחות

היה רוצה לזכות בהן והשתא וכי לא היה רוצה שתהא רוח חכמים נוחה הימנו שהרי רב מרי בר רחל הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה הוהש ואומר ר"ת דלגבי הלואה שעושה לו טובה 🕫 אין רוח חכמים נוחה הימנו שמשלם רעה תחת טובה אבל התם פקדון הוה ואדרבה רבא טרח לשומרם ואין נראה לר"י לחלק כלל בין מלוה לפקדון ב אלא נראה לר״י לפרש הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה אין

לא רצה לשלם לרב מרי בר רחל אלא

רוח חכמים נוחה הימנו לפי שהוא

הרוב להיום כישראל ואחי לאיחלותי

ולשוויה ישראל גמור ואם ייבם אשת

אחיו יאמרו שאינה זקוקה עוד לאחיו

שהיתה הורתם ולידתם בהדושה גם:

כאן בגניבה אחת כאן בשתי

אינו חוזר ונמכר וה"ק ונמכר פעם

א' בגניבה אחת ולא פעמיים בגניבה

אחת אבל נמכר הוא שתי פעמים

בשתי גניבות ואפילו לא עמד בדין

עד שגנב שתיהן ד ואינו שוה אלא דמי

אחת נמכר וחוזר ונמכר דכל חדא

וחדא קרינן ביה בגניבתו ופריך

בגניבתו טובה משמע הם עמד על

שתיהן בדין כולהו קרינן בגניבתו

כדכתיב ובהמה רבה והדגה אשר

ביאור ואפ״ה חזר ונמכר הוא דאיכא

אלא כאן באדם אחד שעמד בדין

בבת אחת אפילו בגניבות הרבה אינו

נמכר ונשנה דחלי גניבה היא אבל בב׳

בני אדם שמעמידין אותו בדין שתי

פעמים נמכר בשביל כל אחת ואחת

וה"ה אם גנב ועמד בדין ונמכר וחזר

וגנב משינא לחפשי חוזר ונמכר עכ"ל

והשה מה שפירש בגניבה אחת אינו

חוזר ונמכר דהא לא אתיא לא כרבנן

ולא כר"א דהא בסמוך קאמר ת"ר

היה גניבו אלף ושוה ה' מאות נמכר

וחוזר ונמכר וכר"א נמי לא אתי דאיהו

קאמר אם היה גניבו כנגד ממכרו

נמכר ואם לאו אינו נמכר כלל משמע

אפילו פעם אחת אינו נמכר לכך

פר"י כאן בגניבה אחת נמכר וחוזר

ונמכר עד שישלם כל הגניצה דנמכר

בגניבתו משמע שנמכר כמה פעמים

עד שישלם כל גניבתו אבל בשתי

גניבות לא ימכר אלא פעם אחתה

ופריך בגניבתו טובא משמע היכא

דגנב וחזר וגנב לאותו אדם עלמו

מיקרי שפיר בגניבתו אימא דנמכר

עד שישלם הכל ומשני באדם אחד

דגנב וחזר וגנב לאותו אדם עלמו

קי נמכר עד שישלם לו כל הגניבות

דהיינו שפיר בגניבתו אבל בשני בני

גניבות. פי׳ בקונטרס בהא

באן שהורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה. פי׳ נקונטרס אז רוח

עובדא דאיסור גיורא ה"ל תליסר אלפי זוזי בי רבא פי׳ בפקדון כי

חכמים נוחה הימנו ותימה דבפרק מי שמת (ב"ב קמט.) גבי

תורה אור השלם 1. אַל תַּתְגַרוּ בַם כִּי לֹא אתו לכם מארצם עד מְדְרַךְ בַּף רְגֶל בִּי יְרְשְׁה לְעַשְׁוֹ נְתַתִּי אֶת הַר שַׁעִיר: דברים ב ה .. 2. וַיּאמֶר יִיָּ אֵלַי אַל תתגר בם מלחמה כי לא אָתֵן לְּךְּ מֵאַרְצוֹ יָרְשְׁה כִּי לְבָנֵי לוֹט נָתַתִּי אֶת עָר לִבְנֵי לוֹט נָתַתִּי אֶת עָר ירשה: .3 וחשב עם קנהו משנת בסף והיה בָּמְסְפַּר שָׁנִים כִּימֵי שְׁכִיר 4. אָם זַרְחָה הַשָּׁמִשׁ עַלִיו דַמִים לוֹ לֵם אָם אֵין לוֹ וְנִמְכַּר שמות כב ב בגנבתו: ַּלָיהַ אַדֹנִיהַ .5 5. אָם רַעָה בַּעִינִי אַדֹנִיהַ כ. אָם ן צְּוֹי וְּצְצֵינֵי אֲוֹ נְיִּין אֲשֶׁר לוֹ יְעָדְהּ וְהֶפְּדָּהּ לְעַם נְכְרִי לֹא יִמְשׁל לְמָכַרָה בְּבִגְדוֹ בָה:

מוסף רש"י כי ירושה לעשו נתתי אומרים על אשתו אחותו לימכר כדכתיב ינמכר בגנבתו (מכות ב:). ננאי הוא להם . (מוהדריו נוה.)

שעיר. עממין נחתי לו לכם ורייי לכם וקיני וקניזי וקדמוני הן עמון ומואב ושעיר אחת מהם לעשו והשתים לבני לוט בשכר שהלך אתו היא עשאו ככנו (דברים ב ה). ער. שם מדינה (שם ט). יתירה עליו אמה העבריה. עלמה בכל אלה ובכ נערות, כדילפינן לעיל (ד.) מוינאה חנם (לעיל יד:) בגנבתו ולא בזממו. ואין נמכרין אם העידוהו שגנב ואין לו מה לשלם משום פגם משפחה. פד.). שהיו נושין נדבר

> אדם אינו נמכר ונשנה: אכר אביי בעל כורחיה דאכ. פירש בקונטרם אם יש לו

כופין אותו ופודה אותה וק"ק להר"מ א"כ מאי קאמר בסמוך ה"ל דאזיל ומזבין לה ומה תועלת במכירתו מאחר דנכוף אותו לפדותה ושמא יש לומר דנכוף בני המשפחה לפדותה בע"כ דאב משום דלא ניחא ליה לאב שתחזור לביתו ויהא פרנסתו לאב יי עליה והשתא ניחא שפיר דהדר אזיל ומזבין לה:

כיוו

ובפלוגתא דהני תנאי דתניא יבבגדו בה

ור"ש בדרשה דהאי קרא דפליגי בה ר"א ור"ע: ס בדברי ר"ע גרסינן